

PRELIMINÄR ÅRSRAPPORT

BEVÅKADE STRÄNDER 2021

Svenska
Livräddningssällskapet

INNEHÅLL

Förord	3
Inledning	5
Bevakade stränder	7
Pilotprojekt	8
Göteborg	9
Halmstad	10
Ängelholm	11
Helsingborg	12
Malmö	13
Vellinge	14
Gotland	15
Sammanfattning	16

FÖRORD

En varm dag i somras satt jag vid havet nära en lång sandstrand. Ungefär 2 km längre bort hade något hänt. Folk hade samlats, en ambulans med blåljus stod 1 km bort. Den hade ingen möjlighet att köra i sanden. Plötsligt kom en jeep från livräddarna. Den tog sig fram. Så småningom upplöstes folksamlingen och jag såg en person lastas i ambulansen. Nästa dag talades det om en drunkning som kommit in till sjukhuset. Kvinnan i fråga hade klarat sig men låg fortfarande inne för observation. Det kändes skönt att höra. Livräddarna, våra livräddare i Svenska Livräddningssällskapet, hade återigen hjälpt till i en svår drunkningssituation och det hade gått bra.

Två veckor senare ringer en av mina kamrater, Nils och låter lite skakad. Han berättar att hans fru, Siv varit nära att drunkna och frågar om vad som händer i kroppen vid drunkning. Jag får då höra omständigheterna kring tillbudet jag sett på avstånd. Han berättade att familjen brukar bada långt bort på stranden där det är mindre folk. När de kom dit var de varma och han gick direkt ut i vattnet. Siv stannade på stranden och pratade. I vattnet badade några barn. När min vän går upp efter ett svalkande bad möter han sin fru på väg ut. Väl uppe på land vänder han sig om och Siv är borta. Samtidigt skriker mamman till barnen att någon försvann i vattnet. Hon hade koll på sina barn och såg då Siv försvinna. 50 m bort ligger ett gäng ungdomar, de är tyska livräddare och uppfattar situationen och tar omedelbart kommandot. De hittar Siv, eftersom mamman till barnen vet exakt var hon försvann. Startar HLR. Ambulansen larmas. Våra livräddare kommer och lyckligtvis slutar det hela bra.

Vad hade hänt om barnens mamma tittat i mobilen istället för att hålla koll på sina barn eller om de tyska livräddarna inte varit på plats eller om vår välutrustade jeep inte kunnat köra en dryg km på stranden. Sannolikt hade det inte gått så bra. Historien illustrerar hur viktigt det kan vara med välutbildade personer på våra friluftsbad, idag har bara 20 stränder livräddare under högsäsong.

Låt oss alla arbeta för att öka säkerheten i och omkring vatten genom information till allmänheten, fler bevakade stränder, större ansvarstagande från kommuner och statsmakter så att vår vision ” Noll drunkningar ” kan uppnås.

Anders Jacobsson
Ordförande, Svenska Livräddningssällskapet

Preliminär sammanställning bevakade stränder 2021

Svenska
Livräddningssällskapet

BEVAKADE STRÄNDER

20

ANTAL LIVRÄDDARE

258

DÖDSOLYCKOR BEVAKADE STRÄNDER UNDER BEVAKNINGSPERIOD

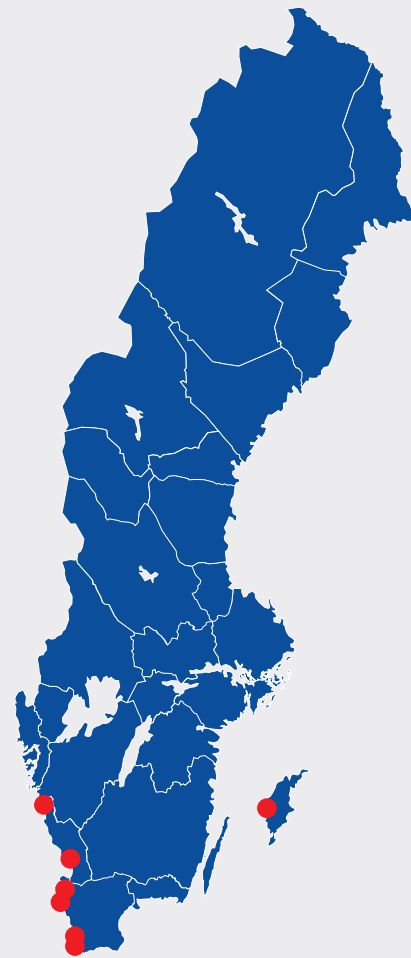

0

DÖDSOLYCKOR OBEVAKADE FRILUFTSBAD JUNI-AUGUSTI

14

I SVERIGE 2021

SJÖAR

100 000

KUST

3 000 KM

BADPLATSER

2 700

Ytterligare information

Louise Brädde, Områdesansvarig Svenska Livräddningssällskapet, 08-120 102 42 louise.bradd@sls.a.se

INLEDNING

Svenska Livräddningssällskapet är en frivilligorganisation som sedan 1898 arbetar med att informera och utbilda om säkerhet i och omkring vatten. Under dessa år har vi förespråkat att simkunnsighet, livräddning och säkerhet ska vara naturliga delar av våra liv. Vi vill att alla ska känna trygghet i våra bad och simhallar, och fullt ut kunna njuta av vad Sveriges natur, med sjöar, vattendrag och hav, har att erbjuda. Vi vill uppnå vår vision "Noll drunkningar!" Som en del av vårt arbete sammanställer vi årligen statistik över hur många som omkommer genom drunkningsolyckor. Följ vår drunkningsstatistik på vår hemsida www.svenskalivreddningssallskapet.se

Ett rikt friluftsliv är viktigt för hela Sverige. Friluftslivet har en positiv inverkan på folkhälsan, det ger en god naturförståelse och bidrar även till Sveriges utveckling. Intresset för friluftsliv har ökat de senaste åren och det har även skapats nya aktivitetsformer som nyttjar friluftsområdena, som till exempel paddling av Stand Up Paddelboard, vinterbadare och swimrun (spring – simma – spring). Fler människor har genom det ökade intresset kommit i kontakt med vatten genom friluftslivet. Vatten är fantastiskt! Det skapar inte bara förutsättningar för liv och mänsklig kulturell utveckling, det är också en källa till härliga aktiviteter, glädje, njutning, inspiration och inte minst lugn och ro. Miljöer som ger sådana rikedomar bör vi vara rädda om och uppmuntra fler att ta del av. Vi är lyckligt lottade i Sverige som har så mycket fin natur med vatten runt omkring oss. Samtidigt är vatten skoningslöst. Många människor skadas och omkommer genom drunkning varje år och varje enskilt fall är en stor tragedi för individen, närstående och samhället som helhet. Genom enträget arbete, ökad kunskap och säkrare miljöer kan drunkningstalet sänkas.

Söker vi efter vad som görs av kommunerna i Sverige för vattensäkerheten så finner vi tyvärr ingen nyare undersökning än den som Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB, gjorde 2010 (Drunkningsförebyggande arbete – kommunenkät, MSB237) det visade sig då att mindre än hälften av landets kommuner arbetade med dokumenterade åtgärder för ökad säkerhet i och vid vatten.

I Sverige har vi cirka 2 700 friluftsbad, sommaren 2021 var endast 20 av dessa bemannade med någon form av personal med uppgift att tillgodose säkerheten i, vid och på vattnet. Livräddarens arbete är brett och en stor del av arbetet består av insatser för att förhindra allvarliga olyckor. Livräddarna ger dagligen första hjälpen vid såväl mindre skador som mer allvarliga sjukdomsfall och skador som inträffar på stranden. Regelbundet krävs även omedelbar vattenlivräddning av personer som är på väg att drunkna.

DRUNKNINGS- DEFINITION:

”Drunkning är en process som resulterar i livshotande syrebrist efter immersion/ submersion i vätska. Personen kan som resultat av detta avlida eller överleva med eller utan skador.”

Totalt omkommer cirka 200 personer genom drunkning årligen i Sverige. Ytterligare cirka 200 vårdas varje år på sjukhus på grund av drunkningsolyckor. Sommaren 2021 (juni-augusti) omkom det 26 personer genom drunkning i samband med bad.

Inget friluftsbad är det andra likt. Skillnader i givna förutsättningar så som strömtvatten, klippor, skiftande bottenbeskaffenhet med mera, i kombination med stor variation av exponering av människor, det vill säga besökande badgäster, medför att varje huvudman behöver utföra specifika kartläggningar och riskanalyser för respektive friluftsbad.

Ju tidigare personen kan hittas desto tidigare kan behandling med Hjärt-lungräddning, HLR, påbörjas efter en drunkningsolycka. Redan efter 10 minuter under ytan är chansen att överleva utan hjärnskador liten. Vid denna tidpunkt har räddningstjänst och ambulans vanligtvis inte hunnit komma fram, därför behövs livräddare på plats, de första minuterna kan de göra både en livräddande insats i vattnet och på land. Ju tidigare räddning och start av HLR kan ske desto bättre är prognosen.

The Drowning Chain of Survival består av fem åtgärder som kan användas för att förebygga och minska dödlighet vid drunkningsolyckor.

BEVAKADE STRÄNDER

Svenska Livräddningssällskapet arbetar för att fler städer ska bli bevakade genom att utbilda fler livräddare och stötta kommuner eller ideella organisationer som vill starta upp strandbevakning. Under sommaren 2021 var tjugo stränder bemannade i Göteborg, Halmstad, Ängelholm, Helsingborg, Malmö, Vellinge och på Gotland.

Strandbevakning kan bedrivas av både ideella krafter, kommuner eller stiftelser. Gemensamt för dem alla är att det finns av Svenska Livräddningssällskapet utbildade livräddare på stränderna som vet hur de ska ingripa vid en drunkningsolycka eller andra incidenter i, vid och på vatten.

” FLAGGORNA BERÄTTAR OM DET FINNS **LIVRÄDDARE** PÅ PLATS OCH OM DET ÄR FARLIGT ATT BADA PÅ GRUND AV TILL EXEMPEL STRÖMMAR I VATTNET ”

Bevakade stränder 2021

Göteborg

- Askim

Halmstad

- Tylösand
- Villshärad

Ängelholm

- Vejbystrand
- Råböcka
- Klitterhus
- Havsbaden

Helsingborg

- Fria bad
- Rävällar
- Rydebäck

Malmö

- Klangshamn
- Sibbarp
- Ribersborg
- Sundspromenaden
- Scaniabadet

Vellinge

- Skanör
- Falsterbo
- Kämpinge
- Ljunghusen

Gotland

- Tofta

Hur syns det att en strand är bevakad?

En bevakad strand är markerad med flaggor, det finns också oftast ett eller flera bevakningstorn. Flaggor informerar om att det finns livräddare på plats och om det finns någon risk med att bada på grund av till exempel strömmar i vattnet. På vissa av våra stränder markeras säker badplats med hjälp av flaggor, det vill säga badgästerna är bevakade om de simmar eller badar mellan dessa flaggor. Livräddarna som arbetar på stranden är klädda i rött och gult.

En stor del av livräddarens vardag är att arbeta förebyggande, till exempel genom att varna för strömmar, lära badgästerna hur de känner igen strömmar eller att plocka bort vassa föremål som kan utgöra en skaderisk. Livräddaren ger också information till allmänheten, ser till att det finns livräddningsutrustning och plåstrar om småskador med mera. Om olyckan skulle vara framme finns livräddaren där för att göra sitt bästa för att rädda liv, både i vattnet och på land

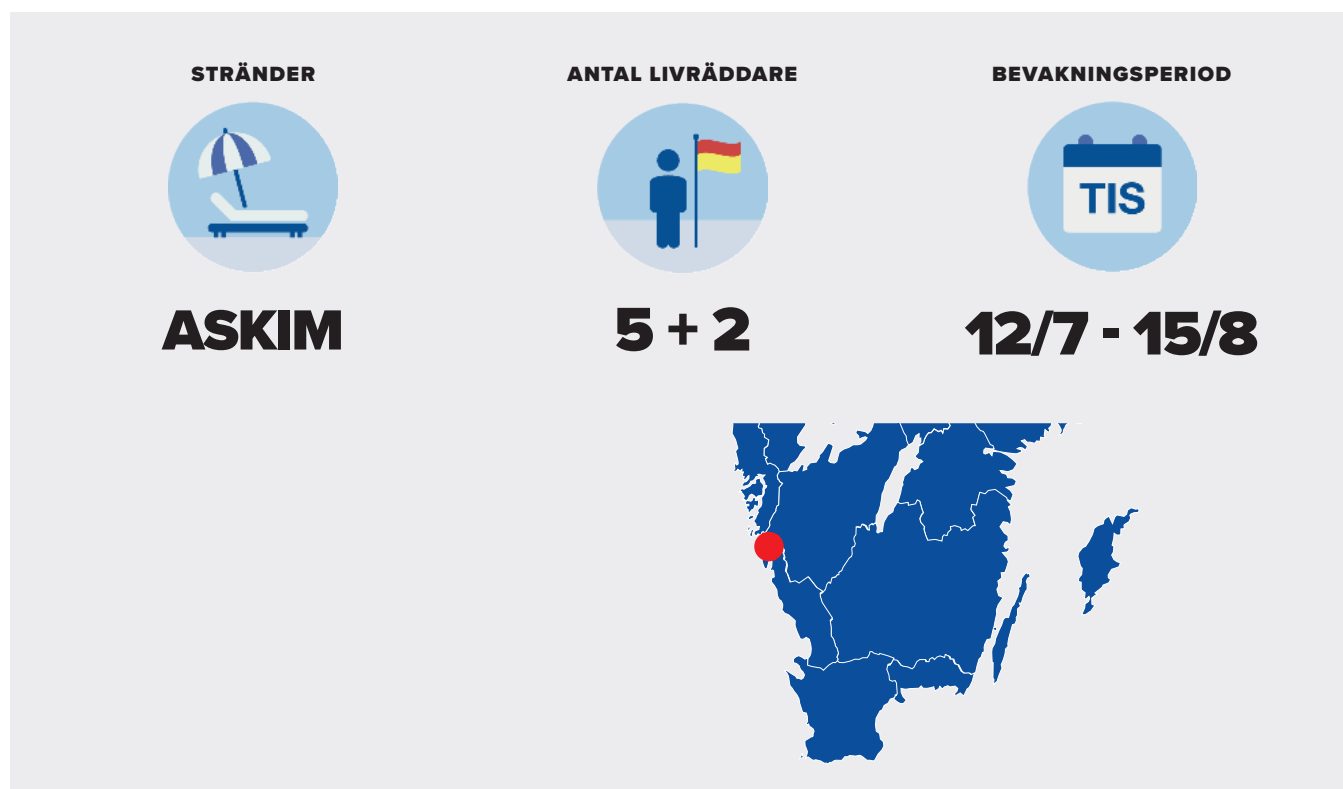
Pilotprojekt tillsammans med Fryshuset

Under sommaren 2021 genomfördes ett pilotprojekt; "Goda förebilder räddar liv". Detta projekt var en samverkan mellan Fryshuset i Husby, Svenska Livräddningssällskapet och Upplands-Bro kommun, med syfte att bemanna ett friluftsbad under fem veckor sommaren 2021.

Tre badvärdar utbildade av Svenska Livräddningssällskapet bemannade Lillsjöbadet under fem veckor, fem dagar i veckan mellan 12.00 och 16.00. Badet bemannades totalt 20 av 25 dagar. Besökare på badet var totalt 4 020 personer under dessa fem veckor. Vid regn fanns en badvärd på plats på badet och de andra två badvärdarna åkte ut till fritidsgårdar, Kungsängens centrum, Kungsängens station, Tibble park samt Tibble torg och delgav information om badsäkerhet, där 3 870 personer tog del av denna information. När möjlighet fanns erbjöd badvärdarna besökarna på badet att testa livräddarutrustning (cirka 10 familjer/dag), denna möjlighet blev uppskattad av besökarna.

GÖTEBORG

Bevakade strand/stränder: Askim.

Bevakningsperiod: 12 juli – 15 augusti.

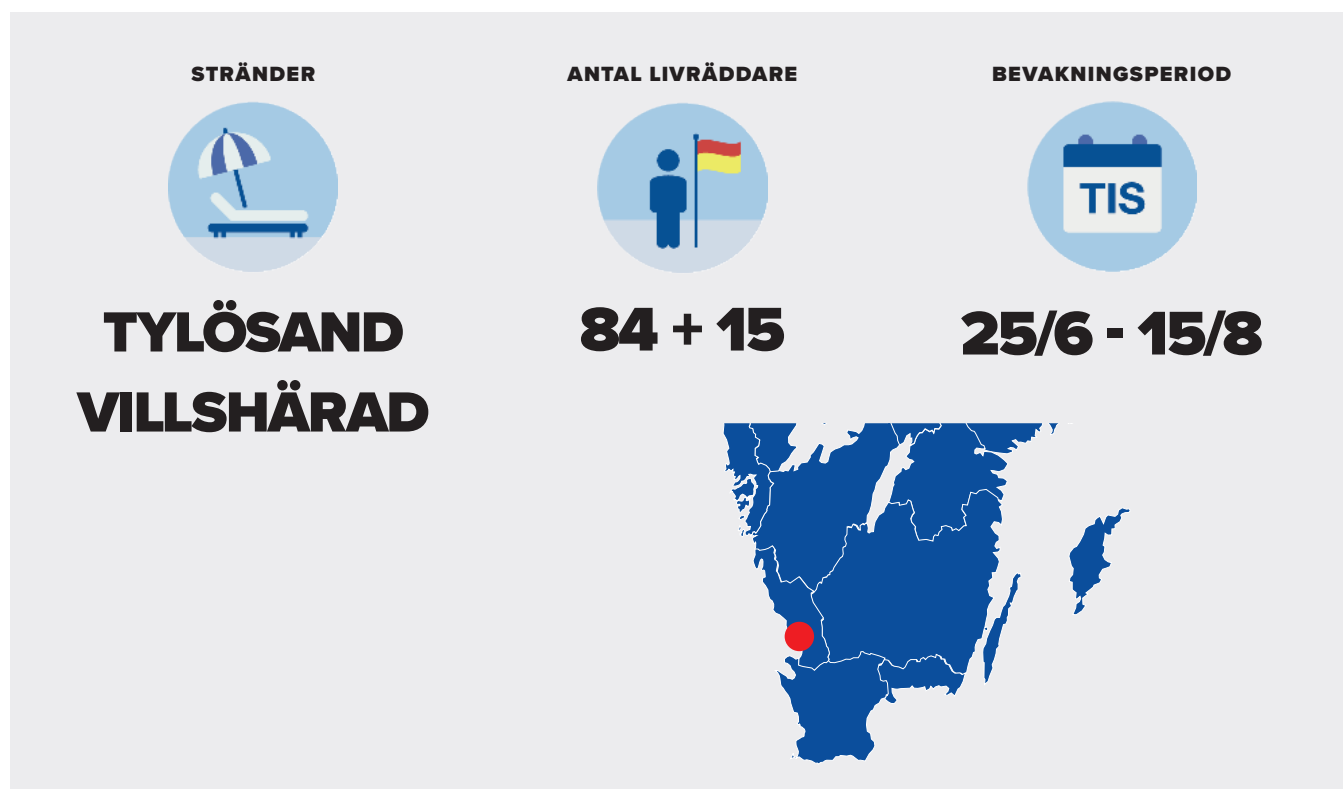
Antal livräddare: 5 bevakande plus en reserv och en teamledare.

Insatser: Totalt inträffade 178 incidenter (förra året 200 – två fler dagar med varmt väder). Antalet förebyggande åtgärder var 2 170 (för 2020 var siffran 1 913). Under bevakningsperioden inträffade inte någon större allvarlig incident. Livräddarna utförde tre räddningar i vattnet. Flest incidenter inträffade under vecka 28. När stranden varit full så har det varit runt 6 000 badgäster dagligen.

Övrigt: Inte haft så många vattenskotrar inom det bevakade området. Har haft två livräddningskvällar vid havet där allmänheten har fått testa sin simkunskap, provat på livräddning samt lärt sig om bad – och båtvet.

Haft tre livräddningsläger, måndag till fredag under vecka 32. På dessa läger var Youth camp ledare med.

HALMSTAD

Bevakade strand/stränder: Tylösand och Villshärad.

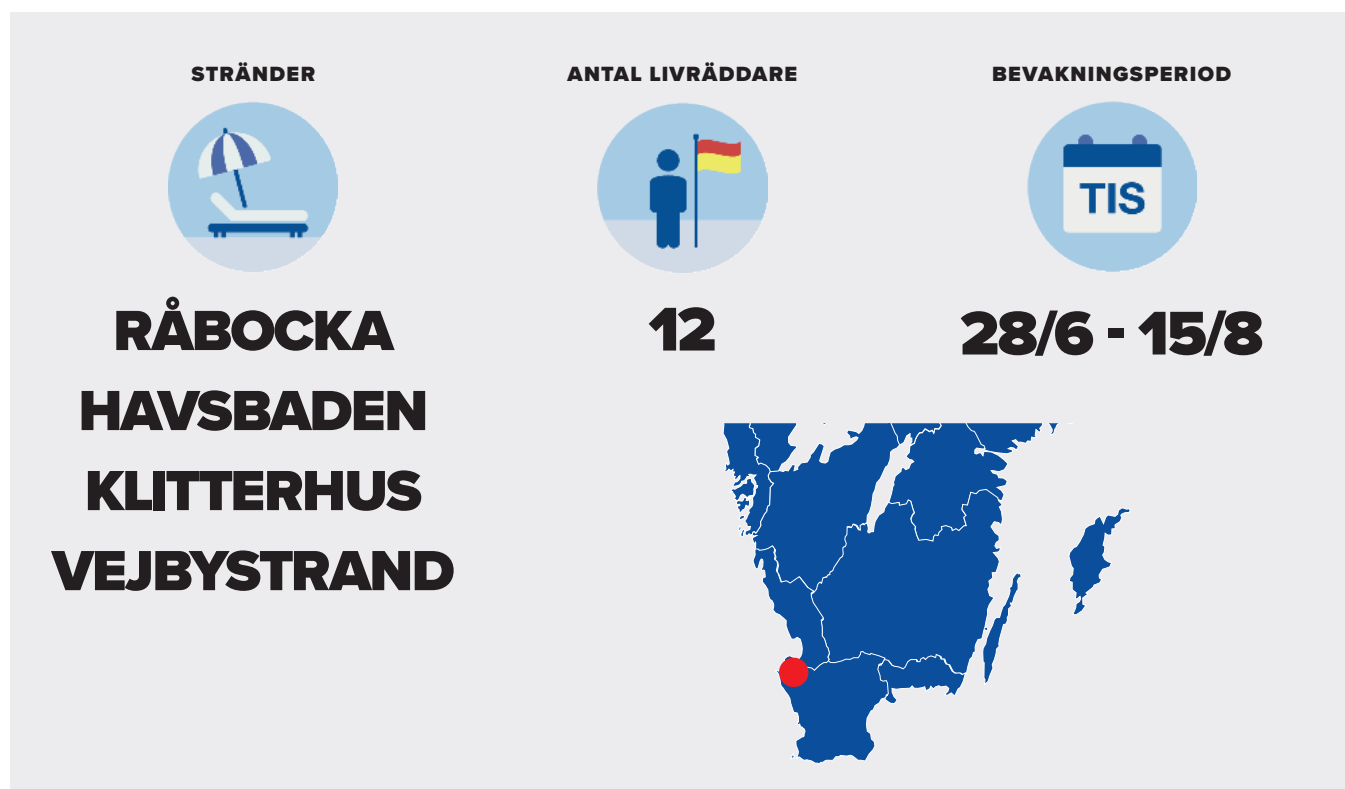
Bevakningsperiod: 25 juni – 15 augusti.

Antal livräddare: 84 livräddare på stationen samt 15 daglivräddare. Samtliga ideella.

Insatser: 56 individuella. Förebyggande åtgärder var cirka 3 500. Dessa åtgärder består av olika saker, så som att prata med badgästerna, förbindelseprov, informera om strömmar, samt väder och vindförhållande. Tre incidenter där hjärt-lungräddning behövdes, en av dessa var innan bevakning startade. Vid ena tillfället saknades en person som inte var simkunnig som åkt vattenskoter. Utlarmning till samtliga räddningsenheter samt helikopter. Personen hittades under vattenytan av drönare samt helikopter och HLR påbörjas direkt när personen kommit upp från vattnet. Livräddarna Tylösand var behjälpliga vid fler olyckor i vattnet under 2021 än under 2020.

Övrigt: Drönare har funnits med under hela bevakningssäsongen. Livräddardagen genomfördes under juli månad. Under söndagarna var ett hundratal barn med i Nippersverksamhet. Livräddarna Tylösand arrangerade en havstävling i livräddning i mitten av augusti.

ÄNGELHOLM

Bevakade strand/stränder: Råbocka, Havsbaden, Klitterhus och Vejbystrand.

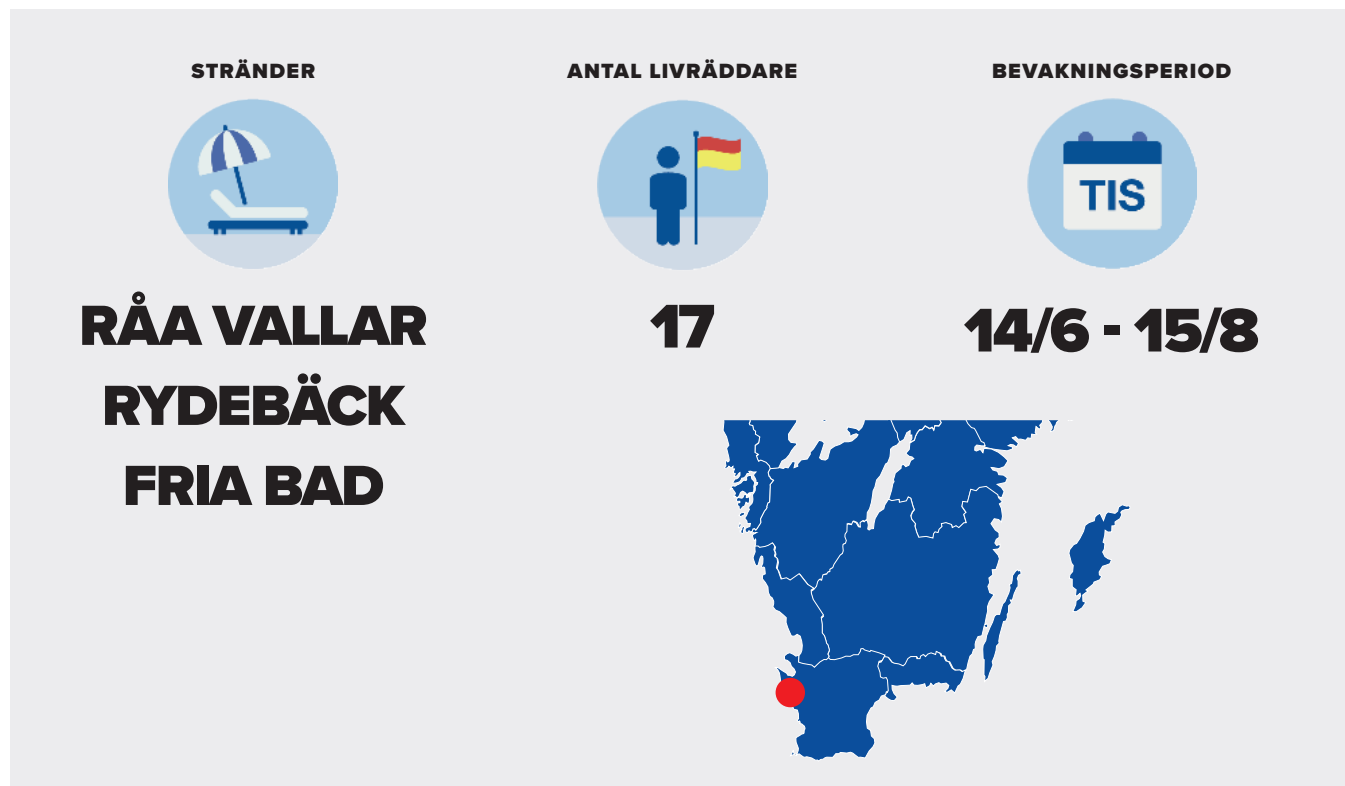
Bevakningsperiod: 28 juni – 15 augusti.

Antal livräddare: 12 livräddare.

Insatser: Två tjejer paddlade Stand Up Paddleboard, SUP, och fastnade i en ström och kunde inte ta sig in till land. Två incidenter då kitesurfare inte fick upp seglet och behövde assistans in till land. En incident på stranden, ambulans fick tillkallas då ett barn satt i halsen.

Övrigt: Ängelholm är en Vattensäker Kommun. Kommunen uppger att de har hög simkunnighet. Livräddarna har haft samverkansövning med räddningstjänsten varje vecka.

HELSINGBORG

Bevakade strand/stränder: Råa vallar, Rydebäck och Fria bad.

Bevakningsperiod: 14 juni – 15 augusti.

Antal livräddare: 17 livräddare.

Insatser: Nio incidenter i somras. Incidenterna har varit blödnings, båtar innanför simbojarna, flytredskap som drivit ut mot havs samt drunkningsolyckor.

Övrigt: Haft samverkningsövningar med räddningstjänsten varje helg. Hade bojar som badgästerna fick simma/bada innanför och vattenfordon fick vara utanför bojarna.

MALMÖ

STRÄNDER

KLAGSHAMN

SIBBARP

RIBBERSBORGS-

STRAND

SUNDSPROMENADEN

SCANIABADET

ANTAL LIVRÄDDARE

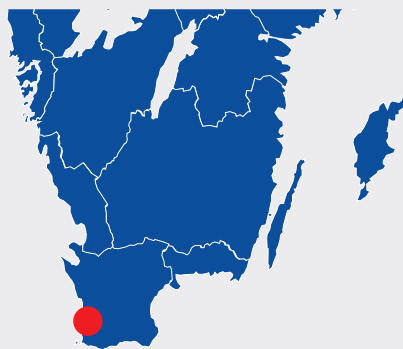

33 + 2

BEVAKNINGSPERIOD

1/5 - 30/9

Bevakade strand/stränder: Klagshamn, Sibbarp, Ribbersborgsstrand, Sundspromenaden och Scaniabadet.

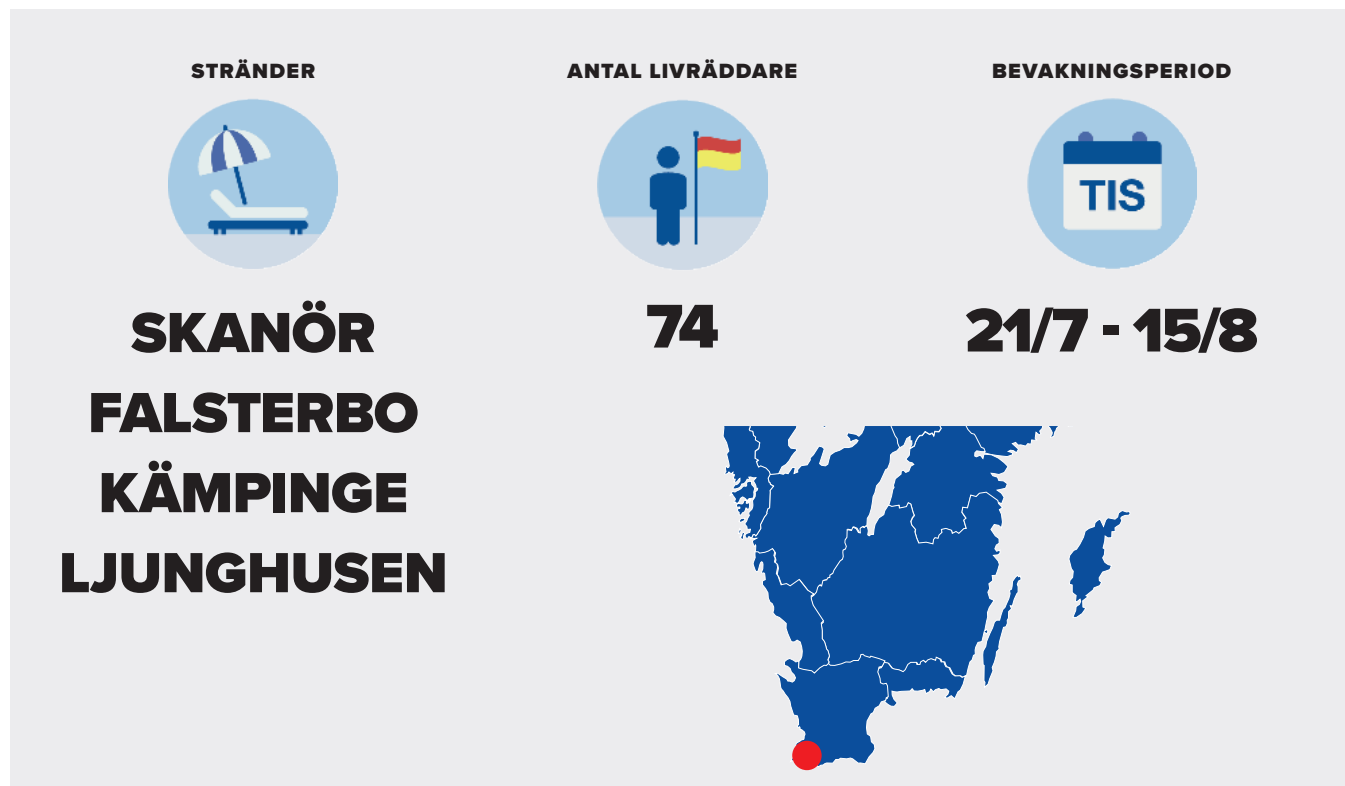
Bevakningsperiod: 1 maj – 30 september.

Antal livräddare: 33 livräddare samt två reserver.

Insatser: Varit dominerande med skärskador av naturen/botten. Tre allvarliga tillbud, i två av dessa var vattenskotrar involverade. En av olyckorna var två skottrar som krockade med varandra. Två personer hade flytväst och fick ligga och flyta medan livräddaren tog in de andra två. En annan olycka med skoter då två personer flög av vattenskotern, utan flytvästar samt icke simkunniga. Livräddaren tog upp personerna på räddningsflotte. Det tredje allvarliga fallet var en diabetiker med blodsockerfall, personen svimmade av, slog i huvudet, började blöda samt föll ner i vattnet. Livräddaren fick upp personen snabbt och lade om såret. Haft hjärt-lungräddning vid ett tillfälle utanför strandområdet, en man som trillade ihop. När livräddarna kom dit var HLR påbörjad. Flertalet allvarliga incidenter beskrivs här ovan där det blev en bra utgång då det fanns livräddare på plats.

Övrigt: I början samt slutet på säsongen har det varit färre livräddare på plats. Livräddarna erbjuder då mer än bara livräddning, till exempel information om vilka regler/rekommendationer som gäller för grillar eller hundar med mera. Det har varit ett problem med vattenskottrar på de bevakade stränderna under sommaren men det har funnits ett gott samarbete med kustbevakningen.

VELLINGE

Bevakade strand/stränder: Skanör, Falsterbo, Kämpinge och Ljunghusen.

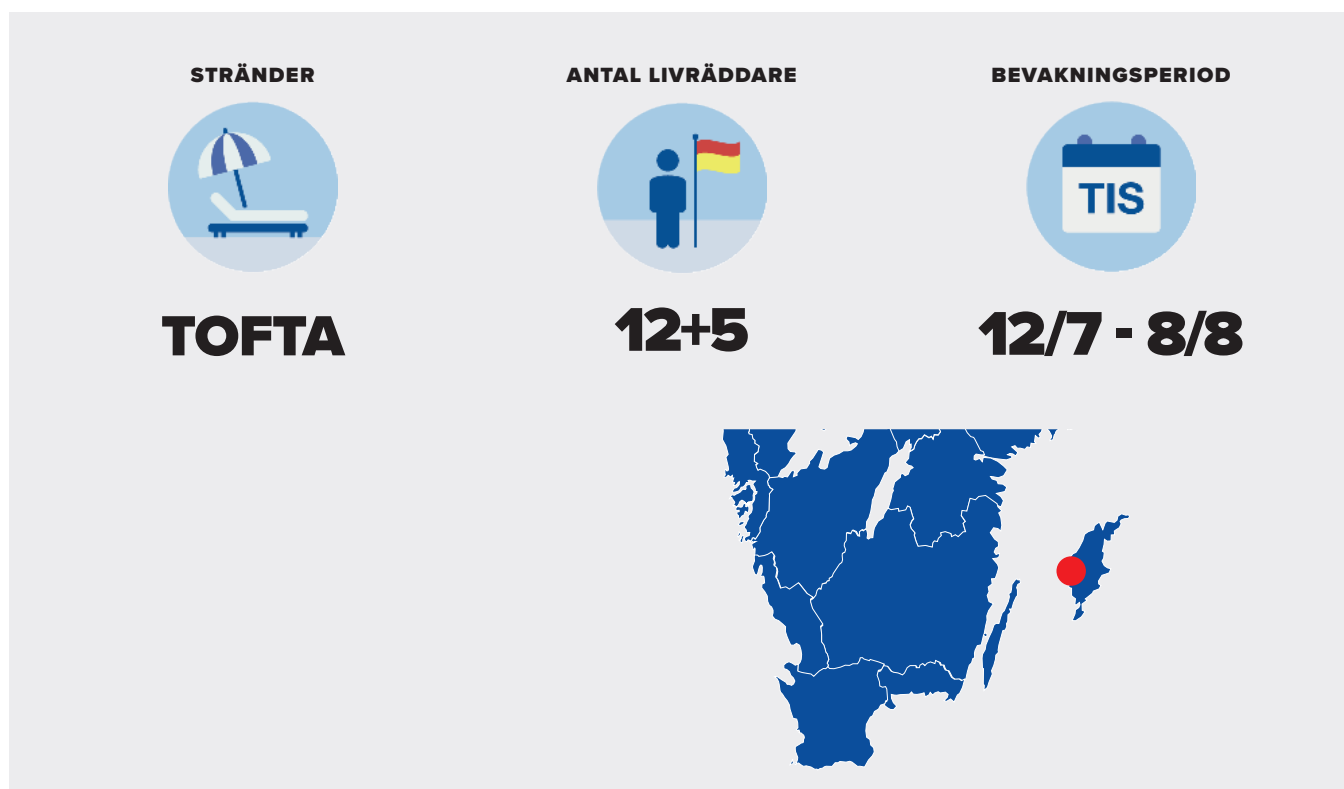
Bevakningsperiod: 21 juli – 15 augusti.

Antal livräddare: 74 livräddare och strandvärdar.

Insatser: Uppgifter saknas.

Övrigt: Uppgifter saknas.

GOTLAND

Bevakade strand/stränder: Tofta.

Bevakningsperiod: 12 juli – 8 augusti.

Antal livräddare: 12 livräddare + fem daglivräddare, samtliga ideella.

Insatser: Insatser i havet, bland annat av två killar som sett en tjej sjunka under vattenytan, livräddaren paddlade ut och assisterade. En annan incident på havet var när tre icke simkunniga barn satt på en Stand Up Padelboard och drev utåt havs, livräddare på vattenskoter hämtade in de lätt nedkylda barnen. Två personer simmade efter flytleksaker, livräddare gick i vattnet och hämtade personer och flytleksaker.

På land fanns flera incidenter så som en kvinna som ramlat och skadat ryggen, en person med sjukdomsfall där ambulans tillkallades, ett barn som trillat och slagit i ansiktet, ett bortsprunget barn, fall i trappa, med mera. Samtliga fall ovan gick bra då det fanns livräddare på plats som visste hur de kunde hjälpa till samt kunde larma ambulans vid behov. Livräddarna har gett ut information vid 196 olika tillfällen. Denna information har varit om livräddare på stranden, sårskador eller mindre tillbud samt förebyggande åtgärder.

Övrigt: Breddläger för Livräddning som sport under en vecka där de tränade och bevakade. Nippers (ungdomar) har varit i gång under lördagarna under sommaren. Nippers och breddläget avslutade tillsammans. Haft en del mediabevakning.

SAMMAN- FATTNING

” DET BEHÖVER BLI
**FLER BEVAKANDE
STRÄNDER** ”

Svenska Livräddningssällskapet anser att det behöver bli fler bevakande stränder, sjöbad samt friluftsbad i Sverige. Den största delen av livräddarnas arbete är att förebygga så att det inte blir drunkningsolyckor eller andra incidenter där folk kan skada sig, utöver detta är livräddarna en tillgång för de badade som ger service och kan göra badupplevelsen trevligare.

Olika friluftsbad har olika exponering vilket innebär att det är olika antal badgäster, riskerna ser inte likadana ut samt olycksutfallet. I år är första gången som en rapport som denna släpps, då det inte har funnits ett likställt sätt att rapportera in incidenter samt förebyggande insatser, även detta kan vara en faktor till att det ser lite olika ut på olika ställen. Målet är att finna ett gemensamt rapporteringsverktyg till nästa säsong.

Sommaren 2021 hade Svenska Livräddningssällskapet 20 bevakade stränder och livräddaren på dessa stränder gjorde tillsammans över 9 000 förebyggande insatser och agerade vid ca 20 drunkningsolyckor.

Sverige består av mycket vatten och så fort värmen kommer dras många av oss till vattnet. Det finns många spännande vattenaktiviteter att prova på och det är ett fantastiskt sätt att utforska naturen på tillsammans. Flertalet av drunkningarna som sker i Sverige under sommaren inträffar på en officiell badplats med kommunalt huvudmannaskap där livräddare saknas. För anhöriga och vänner till de som dör genom drunkning är sorgen obeskrivlig och för samhället kostar utryckning och processer kring drunkningsolyckor stora summor pengar.

~100 000 sjöar

~3000 km kust

~2700 badplatser

~500 offentliga bad

~80 000 privata pooler

**SIMKUNNIGHETS-
DEFINITION:**

”Simkunnig är den som kan falla i på djupt vatten, få huvudet under och efter att åter ha tagit sig upp till ytan, kan simma 200 meter i en följd varav 50 meter ryggsim.”

Det är vår övertygelse att de allra flesta drunkningsolyckorna går att förebygga med relativt enkla åtgärder, såväl på individnivå som på samhällsnivå. För individen handlar det mycket om att inte överskatta sin förmåga i, vid och på vatten, att årligen testa sin simkunnighet samt att inte underskatta drunkningsförloppet. På samhällsnivå kan det innebära att huvudmän för landets friluftsbad tar sitt ansvar och lever upp till legala krav att göra vattenmiljöer säkra för alla.

Vi vill att allmänheten ska kunna utöva friluftslivsaktiviteter i, vid och på vatten, på ett tryggt och säkert sätt längs Sveriges kuster och vid insjöar. Vår vision är att det ska finnas utbildade livräddare och organiserad bevakningsverksamhet på alla Sveriges friluftsbad. Vi vill även höja kunskapsnivå hos allmänheten gällande risker i, vid och på vatten för att kunna förebygga drunkningsolyckor, alla ska ha rätt till kunskap om vattensäkerhet.

